

بخش مغفول مانده

وزارت بهداشت در دستور کار قرار گرفته است، روز به روز بر تعداد داروهایی که بیش از بیست تولیدکننده دارند، افزوده شده و تولیدکنندگان و توزیع کنندگان دارو با انباشت این داروها در انبارهای خود مواجه هستند.

البته تولید بالای هر کالایی در صورتی باید در دستور کار قرار گیرد که در کنار تولید آن کالا علاوه بر تأمین نیازهای داخلی، صادرات آن کالا نیز در دستور کار بوده تا روند چرخش تولید تداوم داشته باشد.

در مورد صادرات دارو ذکر این نکته ضروری است که اصولاً پروسه طولانی ثبت یک دارو در کشور هدف، یکی از مشکلاتی است که باعث شده در این زمینه، صنعت داروسازی تا به امروز خیلی موفق عمل نکرده، و عملاً در این راه پیشرفت

در طول سالیان اخیر و در راستای وجود رقابت بین کارخانه‌های داروسازی، هر تولیدکننده‌ای که درخواست تولید دارویی را به سازمان غذا و دارو ارائه داده است، جواب مثبت گرفته و بعد از طی مراحل قانونی، پروانه تولید آن دارو را دریافت کرده و وارد جرگه تولیدکنندگان آن دارو شده است.

اگرچه معمولاً درخواست تولید دارویی جدید از سوی کارخانه داروسازی، داروهایی را شامل می‌شود که از مصرف بالایی برخوردار است، ولی این مساله باعث شده تا در بسیاری از مواقع دارویی اگرچه پرمصرف توسط بیست و چهار کارخانه داروسازی تولید شود. این در حالی است که چهار الی پنج کارخانه داروسازی می‌توانند با تولید آن دارو، نیاز بازار آن دارو را تأمین کنند. از زمانی که این سیاست توسط دست‌اندرکاران

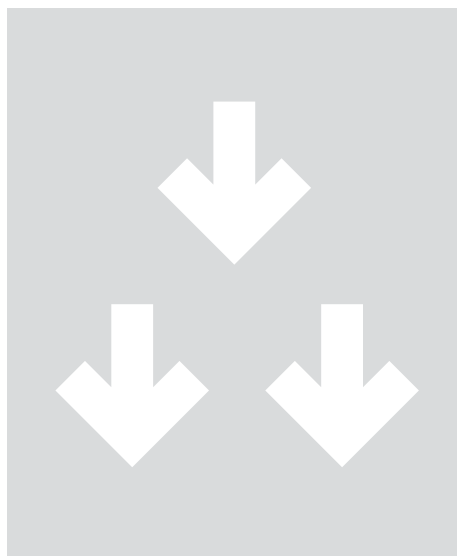
تولیدی، علاوه بر این که خود تولیدکنندگان دارو را با مشکل مواجه کرده است، چگونگی ورود این گونه داروها را نیز به چرخه مصرف با معضل همراه نموده است.

اگرچه بخشی از این مشکل به شرکت‌های توزیع کننده دارو و از این طریق به داروخانه‌ها منتقل می‌شود، ولی در مجموع، این معضل که دارویی که توسط بیش از بیست کارخانه داروسازی تولید می‌شود، از یک سو با پیدا کردن بازار مصرف مواجه بوده، و از سوی دیگر با گذشتن تاریخ انقضای مصرف دارو، بار زیادی را بر دوش تولیدکننده، توزیع کننده و داروخانه تحمیل می‌کند که در واقع فشار مضاعفی است که بر اقتصاد مملکت وارد می‌گردد.

جدای از این که فروش این گونه داروها، همراه با تسهیلات آن چنانی اعم از ریالی و دارویی همراه است و قبلاً در سرمقاله‌های قبلی رازی به آن پرداخته‌ایم، یک وجه مغفول مانده را نیز به نام گذشتن تاریخ مصرف دارو به همراه دارد.

از این مقدمه نسبتاً مطول یا قبولی صغری و کبری بافتن‌ها می‌خواستم به همین نکته اشاره کنم که تولید انبوه توسط کارخانه‌های متعدد، همان گونه که اشاره شد، یک بخش مغفول مانده را به نام گذشتن تاریخ مصرف دارو به همراه دارد. همه‌ساله آمار تولید کارخانه‌های داروسازی و واردات شرکت‌های وارداتی که به شرکت‌های پخش واگذار شده‌اند از یک سو و آمار فروش شرکت‌های پخش به داروخانه‌ها از سوی دیگر،

زیادی به دست نیآورده است. البته، مساله اقتصاد و از جمله صادرات تا حدودی به مساله سیاسی مرتبط بوده و این مساله نقش تعیین کننده‌ای در روند کار دارد.

اگرچه توافق هسته‌ای ایران با کشورهای طرف مذاکره، و اجرایی شدن آن می‌تواند روند اقتصاد مملکت را بهبود بخشد، ولی پیدا کردن بازارهای هدف برای صادرات دارو از یک سو و پروسه طولانی ثبت یک دارو برای صادرات آن از سوی دیگر، از جمله مشکلات این کار در برابر تولیدکنندگان دارو می‌باشد.

با توجه به مسایل گفته شده، امروزه داروهای متعدد توسط تولیدکنندگان گوناگونی تولیدشده، و انباشتی این گونه داروها در انبارهای شرکت‌های

انحراف می‌کند و هم به اقتصاد مملکت و به دنبال آن اقتصاد دارو لطمات جبران‌ناپذیری وارد می‌سازد.

در خاتمه، به دست‌اندرکاران امور دارویی کشور توصیه‌ای برادرانه می‌کنیم که یک بار هم که شده از کلیه کارخانه‌های داروسازی و شرکت‌های پخش دارو، آمار داروهای تاریخ گذشته و داروهایی را که به هر دلیل از چرخه مصرف خارج شده‌اند بخواهند، تا با مشخص شدن واقعیت، در تصمیم‌گیری‌های خود برای صدور پروانه‌های جدید داروسازی، تجدیدنظری اساسی کرده، و قبل از صدور پروانه ساخت دارو، به میزان مصرف دارو و تعداد کارخانه‌های تولیدکننده آن هم توجه داشته باشند.

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

توسط سازمان غذا و دارو منتشر می‌شود. استفاده همه مراکز منتشرکننده آمار مصرف دارو، همین آمارنامه دارویی وزارت بهداشت است.

بنابراین، اگر بخشی از داروهای شرکت‌های پخش دچار تاریخ انقضای مصرف شوند، یا داروی تولیدی کارخانه‌های داروسازی در انبارهای تولیدکننده دچار معضل گذشتن تاریخ مصرف شوند نه تنها در هیچ آماری دیده نمی‌شوند، بلکه آمار مصرف دارو را نیز دچار اشتباه می‌کند. به این مساله باید تاریخ مصرف گذشته شدن دارو را در داروخانه‌های سراسر کشور نیز اضافه کرد.

به این ترتیب مساله تولید یک دارو توسط کارخانه‌های متعدد داروسازی که در ابتدا با استدلالی ظاهراً منطقی صورت می‌گیرد، در نهایت بخشی مغفول مانده را به وجود می‌آورد که هم آمارهای مصرف دارو در کشور را دچار